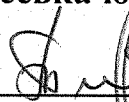

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Ректор Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Олег ТОДОЩАК

« 30 » травня 2026 року

ВИСНОВОК

Національного університету «Одеська юридична академія» щодо дисертації Понурка Тараса Андрійовича на тему: «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» (тема дисертації затверджена Вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» від 09 листопада 2022 року № 2)

Витяг

**з протоколу засідання фахового семінару кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія»
№ 22 від 29 травня 2026 року**

Присутні:

Завідувач кафедри кримінального процесу, д. ю. н., професор Торбас О.О;
професор кафедри кримінального процесу, д.ю.н., професор Аленін Ю.П;
професор кафедри кримінального процесу, д.ю.н., професор Дрьомін В.М.;
професор кафедри кримінального процесу, д.ю.н., доцент Ракіпова І.В.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Стоянов М.М.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Волошина В.К.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Пожар В.Г.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Гуртієва Л.М.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Мурзановська А.В.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Смирнов М.І.

науковий керівник;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Федчун Н.О.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Підгородинська А.В.;

доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Цитряк В.Я.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н. Степаненко А.С.;
доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н. Завтур В.А.

З присутніх науково-педагогічних працівників кафедри 4 докторів юридичних наук та 11 співробітників кафедр (доценти кафедри кримінального процесу і кандидати юридичних наук) – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження Понурка Тараса Андрійовича на тему: «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі», поданого на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» щодо рекомендації до разового публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Доповідь здобувача ступеня вищої освіти доктора філософії Понурка Т.А. на тему: «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі», поданої на здобуття вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Доповідач обґрунтував актуальність обраної теми, визначив мету, завдання, методологію дисертаційного дослідження, охарактеризував його об'єкт та предмет, виклав науково-практичну значимість роботи, надав відомості щодо впровадження результатів дослідження.

Обґрунтовуючи вибір дисертаційного дослідження, здобувач зазначає, що вибір теми дослідження зумовлений зростанням ролі міжнародного кримінального правосуддя в умовах глобалізації та посиленням значення міжнародних механізмів притягнення до відповідальності за найтяжчі злочини. У цьому контексті особливе місце посідає Міжнародний кримінальний суд як постійно діючий орган, юрисдикція якого поширюється на злочини геноциду, злочини проти людяності, воєнні злочини та злочин агресії. Ефективність діяльності МКС значною мірою залежить від належного рівня співробітництва з боку держав, оскільки він не має власних примусових механізмів виконання процесуальних рішень. Відтак дослідження особливостей такого співробітництва у національному кримінальному процесі набуває ключового значення.

Актуальність теми також обумовлена сучасними викликами, що постали перед Україною у зв'язку з повномасштабним вторгненням та необхідністю ефективного розслідування воєнних злочинів. У цих умовах взаємодія національних правоохоронних органів з МКС стає практично значущим інструментом забезпечення невідворотності покарання. Водночас чинне кримінальне процесуальне законодавство України лише частково врегульовує питання такого співробітництва, що зумовлює наявність прогалин, колізій і потребує їхнього наукового осмислення та вдосконалення.

Крім того, вибір теми дослідження зумовлений недостатнім рівнем наукової розробленості окремих аспектів співробітництва з МКС у межах кримінального процесу. Зокрема, потребують глибшого аналізу процесуальні форми виконання прохань МКС, гарантії прав учасників кримінального провадження, а також співвідношення норм національного законодавства із

положеннями Римського статуту. Це обумовлює необхідність комплексного дослідження, спрямованого на формування теоретичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів співробітництва у цій сфері.

Проблематикою співробітництва України та МКС переймалися такі вчені, як Н. Антонюк, А. Васюренко, М.В. Грушко, В.В. Гутник, О.М. Дроздов, О.В. Дроздова, О.В. Касинюк, А.В. Колесніков, І. Мудра, М.О. Невінчаний, Д.Г. Самойлюк, А.С. Славко, М.І. Смирнов, А.О. Тимофеев, Є.В. Щербань, Б.В. Щук, Я.Т. Яворський та інші. Поряд з цим переважна більшість робіт вітчизняних науковців стосується або особливостей імплементації Римського статуту, або аналізу окремих форм співробітництва України та Міжнародного кримінального суду, проте комплексний аналіз вказаної проблеми не проводився. Такий висновок також підтверджується і аналізом зарубіжної наукової літератури, де аналіз специфіки діяльності МКС досліджується досить ґрунтовно ще з моменту заснування відповідної судової установи. Це вказує на необхідність проведення доктринального дослідження особливостей здійснення співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження узгоджується із засадничими положеннями, визначеними в Комплексному стратегічному плані реформування органів правопорядку як частини сектора безпеки і оборони України на 2023–2027 роки, схваленому Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023, та виконано в межах плану науково-дослідної роботи кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія» «Кримінальні процесуальні та кримінологічні механізми забезпечення соціально-політичної стабільності в умовах воєнних та поствоєнних трансформацій» у межах виконання теми науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Соціально-політична стабільність у період воєнних та поствоєнних трансформацій: правові, економічні, гуманітарні, інноваційно-технічні можливості в цифрову еру» на 2026–2030 роки, що підтверджує актуальність та цінність таких напрацювань. Тему дисертації затверджено рішенням вченої ради Національного університету «Одеська юридична академія» від 09 листопада 2022 року, протокол № 2.

Мета і завдання дослідження. Метою даного дисертаційного дослідження є вивчення особливостей співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України, а також формулювання науково обґрунтованих пропозицій змін до чинного кримінального процесуального законодавства України.

Для досягнення зазначеної мети у дисертації вирішувалися такі завдання:

- дослідити історичний розвиток інституту міжнародної кримінальної юстиції;
- встановити значення та завдання Міжнародного кримінального суду;

- проаналізувати основні форми та засади співробітництва держав з Міжнародним кримінальним судом;
- вивчити загальні умови міжнародного співробітництва між Україною та Міжнародним кримінальним судом;
- дослідити специфіку затримання та застосування запобіжних заходів Україною відносно особи на прохання Міжнародного кримінального суду;
- встановити особливості передачі особи до Міжнародного кримінального суду;
- охарактеризувати інші форми співробітництва за запитом Міжнародного кримінального суду та за запитом України;
- сформулювати пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства в частині здійснення співробітництва з Міжнародним кримінальним судом.

Об'єктом дослідження є правовідносини, що виникають у процесі співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

Предметом дослідження є співробітництво з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових, спеціально-юридичних та міждисциплінарних методів наукового пізнання, застосування яких зумовлене метою та завданнями роботи. Діалектичний метод дослідження використано для встановлення сутності Міжнародного кримінального суду як судової установи (п. 1.2), його завдань (п. 1.2), форм співробітництва з державами (п. 1.3) тощо. Історико-правовий метод дозволив дослідити генезис і еволюцію інституту міжнародної кримінальної юстиції (п. 1.1). Метод системно-структурного аналізу дозволив розробити авторську структуру Частини 9 «Міжнародне співробітництво та судова допомога» Римського статуту (п. 1.3). Формально-юридичний (догматичний) метод використано при аналізі змісту правових норм КПК України, який стосується особливостей співробітництва між Україною та Міжнародним кримінальним судом (п.п. 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2). Порівняльно-правовий метод використано для зіставлення нормативних положень чинного кримінального процесуального законодавства України та положень Римського статуту Міжнародного кримінального суду (п.п. 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2). Метод правового моделювання застосовано для розроблення пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання в частині затримання (п. 2.2) та передачі (п. 2.3) особи на прохання Міжнародного кримінального суду тощо.

Теоретичною основою дисертаційного дослідження виступають наукові розробки українських вчених у галузі кримінального права, процесу, міжнародного кримінального права, міжнародного гуманітарного права, а також наукові роботи зарубіжних вчених, які стосуються особливостей діяльності Міжнародного кримінального суду.

Нормативну базу дисертаційного дослідження складають Кримінальний процесуальний кодекс України, Римський статут Міжнародного кримінального суду, інші закони та підзаконні нормативно-правові акти.

З огляду на специфіку дисертаційного дослідження основу емпіричної бази даної наукової роботи складають вироки та рішення Міжнародного кримінального суду та Апеляційної палати міжнародного кримінального суду.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим у науці кримінального процесуального права комплексним дослідженням особливостей співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

За результатами дисертаційного дослідження отримано наступні результати, що мають наукову новизну:

вперше:

- доведено існування презумпції обґрунтованості прохань Міжнародного кримінального суду, відповідно до якої клопотання прокурора, які подаються до слідчого судді чи суду на виконання прохань МКС, не потребують додаткової аргументації та в задоволенні яких не може бути відмовлено лише з причин їхньої необґрунтованості, адже в такому випадку слідчий суддя робить неможливим виконання міжнародних зобов'язань, взятих на себе Україною перед МКС;

- запропоновано класифікувати норми Частини 9 «Міжнародне співробітництво та судова допомога» Римського статуту на наступні групи: 1) норми, що регулюють загальні умови здійснення міжнародного співробітництва між Міжнародним кримінальним судом та державами; 2) норми, які стосуються виключно порядку передачі особи до суду; 3) норми, які стосуються виключно порядку здійснення інших форм співробітництва; 4) норми, які стосуються порядку здійснення всіх форм міжнародного співробітництва; 5) норми, які регулюють порядок здійснення консультацій під час міжнародного співробітництва;

- аргументовано необхідність виключення слідчого судді як суб'єкта, уповноваженого на прийняття заяв від осіб про тимчасове звільнення, щодо яких застосовано запобіжні заходи на прохання Міжнародного кримінального суду, та забезпечення передачі таких заяв одразу прокурору;

- доведено необхідність уточнення процедури, передбаченої ст. 626 КПК України, з метою надання можливості використання відомостей, отриманих за запитом (проханням) до Міжнародного кримінального суду, в іншому кримінальному провадженні, проте лише на підставі ухвали слідчого судді та лише в провадженні щодо злочинів, що підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду, або інших тяжких і особливо тяжких злочинів;

- обґрунтовано необхідність внесення змін до Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» задля забезпечення негайного та безумовного застосування заходів безпеки на підставі прохань Міжнародного кримінального суду;

удосконалено:

- положення щодо можливості здійснення співробітництва між Міжнародним кримінальним судом та центральними органами України дипломатичним шляхом із залученням Міністерства закордонних справ України для організації такого співробітництва;

- гарантії забезпечення права на захист особи при застосуванні щодо неї запобіжних заходів на прохання Міжнародного кримінального суду шляхом нормативного закріплення обов'язкової участі захисника у розгляді відповідних клопотань на території України;

- позиція щодо необхідності доповнення КПК України статтею, яка буде регламентувати особливості здійснення консультації з Міжнародним кримінальним судом та порядок розгляду одночасних прохань;

- положення щодо визначення переліку процесуальних дій, які можуть виконуватися на території України на прохання Міжнародного кримінального суду, до яких належать: 1) розшук особи; 2) проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, у тому числі проведення допитів осіб, відносно яких надійшло прохання від МКС; 3) вручення документів; 4) накладення арешту на майно або застосування інших заходів забезпечення кримінального провадження (наприклад, тимчасовий доступ до речей і документів); 5) застосування заходів безпеки до свідків, потерпілих та інших осіб; 6) здійснення інших процесуальних дій, про які йдеться в проханні МКС та які є допустимими відповідно до чинного кримінального процесуального законодавства;

набуло подальшого розвитку:

- доктринальні положення щодо факторів становлення та розвитку міжнародної кримінальної юстиції, серед яких виділено: 1) розвиток міжнародного кримінального права, яке має формувати конкретний перелік правопорушень та буде містити відповідні санкції за їхнє вчинення; 2) міжнародний характер таких правопорушень, негативні наслідки яких мають стосуватися не інтересів окремих держав чи їхніх громадян, а міжнародного порядку; 3) системний характер правопорушень, що вказує на необхідність функціонування постійно діючих органів, які б розглядали такі правопорушення;

- уявлення про вплив політичних чинників на діяльність тимчасових міжнародних трибуналів та судів та доведено доцільність створення саме постійно діючих судових установ (на прикладі Міжнародного кримінального суду), що буде гарантувати вищу неупередженість та незалежність суддів;

- положення щодо типового клопотання прокурора до слідчого судді про застосування до особи тимчасового арешту за запитом МКС, яке повинно містити: 1) короткий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, у якому обвинувачується особа; 2) правову кваліфікацію кримінального правопорушення; 3) посилання на прохання про арешт, у якому МКС просить арештувати особу, а також посилання на ордер на арешт, який обов'язково додається разом з таким проханням;

- позиція, відповідно до якої відомості, отримані від Міжнародного кримінального суду, можуть бути використані як докази в кримінальному провадженні, адже судді здійснюють оцінку допустимості доказів з точки зору недопущення порушення та обмеження прав особи в процесі збирання таких доказів навіть у випадку, якщо відповідні відомості були отримані уповноваженими особами іншої держави в порядку виконання прохання Міжнародного кримінального суду.

Після завершення доповіді Понурко Т.А. відповідав присутніми на такі поставлені запитання:

Професор кафедри кримінального процесу, д.ю.н., професор Аленін Ю.П. запитав, чому використання терміну «передача» у Розділі IX-2 КПК України є не просто лінгвістичним питанням, а правовим механізмом обходу конституційної заборони на видачу громадян?

Понурко Т.А. відповів, що це питання має фундаментальне значення для узгодження національного законодавства з Римським статутом (РС). Згідно зі статтею 102 РС, терміни «екстрадиція» та «передача» диференційовані: екстрадиція – це доставка особи однією державою іншій, тоді як передача – це доставлення особи державою до Суду (МКС) відповідно до Статуту. Для України це розмежування є критичним, оскільки стаття 25 Конституції України категорично забороняє видачу (екстрадицію) громадян України іншим державам. Проте, як підтвердив Конституційний Суд України у своєму висновку від 2001 року, юридична природа цих термінів не є ідентичною. Передача особи до МКС не є видачею іноземній державі, оскільки МКС не є іноземним судом – це міжнародна судова інституція, створена за участю та згодою самої України. Таким чином, впровадження терміну «передача» у Розділ IX-2 КПК дозволяє виконувати міжнародні зобов'язання без порушення Основного Закону, оскільки заборона статті 25 Конституції стосується саме національної (іноземної) юрисдикції, а не міжнародної

Доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Волошина В.К. зазначила, що в тексті дисертації запропоновано застосовувати «презумпцію обґрунтованості прохань МКС». Чи не вважаєте ви, що такий підхід фактично нівелює функцію судового контролю на національному рівні та перетворює слідчого суддю на технічного виконавця волі міжнародної установи?

Понурко Т.А. відповів, що дійсно, така пропозиція щодо презумпції обґрунтованості прохань МКС є новелою для української доктрини. Вона базується на тому, що прохання, які надходять від МКС, вже пройшли етап перевірки Палатою досудового провадження МКС на відповідність вимогам статті 58 РС (наявність обґрунтованих підстав вважати, що особа вчинила злочин). Якщо національний слідчий суддя почне повторно перевіряти обґрунтованість підозри, він фактично здійснюватиме ревізію рішення міжнародного суду, що суперечить принципу комплементарності та

міжнародним зобов'язанням України. Судовий контроль на національному рівні не нівелюється, а лише змінює свій фокус: так, слідчий суддя повинен перевіряти лише три аспекти: 1) чи є затримана особа саме тією особою, що зазначена в ордері; 2) чи дотримано процедуру затримання; 3) чи забезпечено права особи. Такий підхід гарантує баланс між правами людини та швидкістю міжнародного правосуддя, не перетворюючи суд на «бюрократичну перепону» для МКС.

доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Підгородинська А.В. запитала, чому Ви вважаєте за необхідне змінити структуру Частини 9 Римського статуту, пропонуючи поділ на 5 груп? Яку саме практичну проблему для органів правопорядку України вирішує така класифікація?

Понурко Т.А. відповів, що чинна структура Частини 9 РС та Розділу IX-2 КПК характеризується певною «хаотичністю», де норми викладені єдиним списком без внутрішньої ієрархії чи логічного групування. Це ускладнює роботу практичних працівників, які змушені самотійно виокремлювати процедурні правила з-поміж загальних положень. Запропонована класифікація на 5 груп (загальні умови; порядок передачі особи; інші форми співробітництва; правила реалізації всіх форм; консультації) створює чітку процесуальну карту. Наприклад, виокремлення «консультацій» (ст. 97 РС) в окремий блок дозволяє прокурорам розуміти, що це не просто форма співпраці, а механізм вирішення проблемних питань (наприклад, щодо імунітетів чи безпеки), який може передувати виконанню запиту. Це підвищує системність законодавства та мінімізує помилки при кваліфікації запитів від Офісу Прокурора МКС.

доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Цитряк В.Я., зазначив, що у роботі дисертант аргументує необхідність виключення слідчого судді з ланцюжка передачі заяв про тимчасове звільнення (ст. 632 КПК). Чи не послабить це гарантії захисту особи, яка перебуває під вартою?

Понурко Т.А. відповів, що така позиція ґрунтується на аналізі фактичної ролі слідчого судді у цій процедурі. Наразі слідчий суддя лише отримує заяву від особи і пересилає її до Офісу Генерального прокурора для подальшого направлення в МКС; він не приймає жодного рішення по суті цієї заяви. Це робить суддю «поштовим посередником», що лише затягує процес через необхідність реєстрації в канцелярії та автоматичного розподілу справ. Пропонується передавати ці заяви напряму прокурору, який має прямі канали зв'язку з МКС. Це не послаблює захист, а навпаки – забезпечує оперативність реалізації права особи на розгляд питання про звільнення міжнародним судом. Слідчий суддя в Україні все одно не має повноважень звільняти особу, яку розшукує МКС, без рекомендацій самого МКС, тому його участь у «пересиланні» паперів є лише бюрократичним атавізмом.

доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Гуртієва Л.М. зазначила, що пропозиція щодо обов'язкової участі захисника (зміни до ст. 52 та 631 КПК) стосується саме моменту звернення прокурора з клопотанням. Чому ви вважаєте, що загальних норм про право на захист у КПК недостатньо для цього виду провадження?

Понурко Т.А. відповів, що провадження щодо співробітництва з МКС є специфічним: воно оперує нормами міжнародного права та складними процедурами, які не є типовими для внутрішнього кримінального процесу. Чинна редакція статті 631 КПК передбачає участь захисника лише під час розгляду клопотання, що фактично залишає особу без професійної допомоги на етапі підготовки. Пропозиція доповнити частину 2 статті 52 КПК пунктом 10 спрямована на те, щоб захисник був залучений з моменту подання прокурором документів до суду. Це дозволить адвокату ознайомитися з матеріалами (ордером на арешт, запитом МКС) та надати консультацію особі ще до того, як вона опиниться в залі суду. Враховуючи, що рішення про передачу особи до Гааги має незворотні наслідки, рівень гарантій захисту тут має бути максимально високим.

доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н. Стоянов М.М. поцікавився, як використання доказів, отриманих від МКС, в інших кримінальних провадженнях на території України, узгоджується з принципом цільового використання допомоги?

Понурко Т.А. відповів, що це одна з ключових практичних проблем. Наразі стаття 626 КПК обмежує використання отриманої від МКС інформації лише тим провадженням, у межах якого надійшов запит. Проте на практиці при розслідуванні воєнних злочинів часто виявляються ознаки інших злочинів (наприклад, фінансування тероризму чи державна зрада), які не були предметом первинного запиту. Пропонується механізм «судового фільтра»: використання такої інформації в іншому провадженні можливе лише на підставі ухвали слідчого судді. Це повністю відповідає логіці статті 257 КПК щодо результатів НСРД. Таким чином, забезпечується = ефективність розслідування, не порушуючи міжнародних стандартів, оскільки слідчий суддя перевірятиме законність отримання інформації та її релевантність для нового провадження, але лише щодо тяжких та особливо тяжких злочинів.

доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Мурзановська А.В. вказала, що у висновках було зазначено, що чинна система дипломатичних зносин центральних органів України з МКС є «оптимістичною, але нереалістичною». Які саме повноваження Офісу Генпрокурора та Мін'юсту потребують коригування в цій частині?

Понурко Т.А. відповів, що проблема в тому, що стаття 618 КПК дозволяє Офісу Генпрокурора (ОГП) та Мін'юсту взаємодіяти з МКС дипломатичним шляхом, проте профільні закони («Про прокуратуру» чи Положення про Мін'юст) не наділяють ці органи функціями суб'єктів дипломатичних зносин.

Це створює правовий вакуум: прокурор хоче скористатися дипломатичним каналом, але не має на це законних повноважень. Запропоновано чітко закріпити в КПК роль Міністерства закордонних справ України (МЗС) як посередника у таких випадках. Згідно зі запропонованою редакцією частини 4 статті 618 КПК, центральні органи зможуть звертатися до МЗС для передачі запитів дипломатичним шляхом. Це не усуває ОГП чи Мін'юст від процесу, а лише надає їхнім діям законної форми, використовуючи вже існуючу в КПК аналогію (ст. 544), що забезпечить і юридичну грамотність, і реальну можливість дипломатичного впливу на міжнародній арені.

Після відповідей на запитання виступив **науковий керівник** – доцент кафедри кримінального процесу, к.ю.н., доцент Смирнов Максим Іванович.

Науковий керівник зазначив, що автору вдалося виконати поставлені завдання та досягти поставленої мети, для чого було використано сукупність загальнонаукових та спеціальних методів і прийомів наукового пізнання, а саме: діалектичний метод, методи аналізу та синтезу, формально-юридичний метод, логіко-нормативний метод та ін.

Дисертація має наукову новизну, оскільки в ній наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової задачі, яка була поставлена перед дослідженням. Дисертація є першим у науці кримінального процесуального права комплексним дослідженням особливостей співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

Автором було доведено існування презумпції обґрунтованості прохань Міжнародного кримінального суду, відповідно до якої клопотання прокурора, які подаються до слідчого судді чи суду на виконання прохань МКС, не потребують додаткової аргументації та в задоволенні яких не може бути відмовлено лише з причин їхньої необґрунтованості, адже в такому випадку слідчий суддя робить неможливим виконання міжнародних зобов'язань, взятих на себе Україною перед МКС; запропоновано класифікувати норми Частини 9 «Міжнародне співробітництво та судова допомога» Римського статуту на наступні групи: 1) норми, що регулюють загальні умови здійснення міжнародного співробітництва між Міжнародним кримінальним судом та державами; 2) норми, які стосуються виключно порядку передачі особи до суду; 3) норми, які стосуються виключно порядку здійснення інших форм співробітництва; 4) норми, які стосуються порядку здійснення всіх форм міжнародного співробітництва; 5) норми, які регулюють порядок здійснення консультацій під час міжнародного співробітництва; аргументовано необхідність виключення слідчого судді як суб'єкта, уповноваженого на прийняття заяв від осіб про тимчасове звільнення, щодо яких застосовано запобіжні заходи на прохання Міжнародного кримінального суду, та забезпечення передачі таких заяв одразу прокурору; доведено необхідність уточнення процедури, передбаченої ст. 626 КПК України, з метою надання можливості використання відомостей, отриманих за запитом (проханням) до

Міжнародного кримінального суду, в іншому кримінальному провадженні, проте лише на підставі ухвали слідчого судді та лише в провадженні щодо злочинів, що підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду, або інших тяжких і особливо тяжких злочинів; обґрунтовано необхідність внесення змін до Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» задля забезпечення негайного та безумовного застосування заходів безпеки на підставі прохань Міжнародного кримінального суду тощо.

Основні результати дисертаційного дослідження Понурка Т.А. пройшли належну апробацію шляхом публікації положень дисертацій у фахових виданнях та виступах, обговорень на науково-практичних конференціях.

Зміст дисертації свідчить, що дисертаційне дослідження Понурка Т.А. виконано на високому науковому рівні, проаналізований значний обсяг теоретичного та нормативного матеріалу, робота містить ряд цікавих нових висновків та пропозицій. Дослідження ґрунтується на виваженій самостійній роботі над темою дисертації.

У процесі підготовки дисертації Понурко Тарас Андрійович плідно співпрацював з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі, результатом чого є написання дисертаційного дослідження. Здобувач виконав індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план у повному обсязі. Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно.

Щодо загальної оцінки роботи Понурка Тараса Андрійовича у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану вона оцінюється на відмінно.

Викладене дозволяє зробити висновок про те, що дисертація Понурка Тараса Андрійовича на тему: «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі» є самостійним науковим дослідженням, яке відповідає всім встановленим вимогам, може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії цих наук за спеціальністю за спеціальністю 081 Право, галузі знань 08 Право у разовій спеціалізованій вченій раді, а її автор заслуговує, на основі захисту, присвоєння наукового ступеня доктора філософії.

У обговоренні дисертаційного дослідження брали участь:

Кандидат юридичних наук, доцент Гуртієва Л.М. відзначила високий рівень дослідження, його ґрунтовність, високий рівень володіння здобувачем матеріалом. Звернула увагу на високий рівень роботи. Вказала на те, що робота Понурка Тараса Андрійовича «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України», подана на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» є завершеним та якісним дослідженням, що містить наукові положення та науково обґрунтовані результати у галузі науки кримінального процесу, та

може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

Кандидат юридичних наук, доцент Стоянов М.М. відзначив високий рівень дослідження, його ґрунтовність, високий рівень володіння здобувачем матеріалом. Порадив також провести анкетування працівників правоохоронних органів задля додаткової аргументації доцільності внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України. Вказав, що робота Понурка Тараса Андрійовича «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України», подана на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» є завершеним та якісним дослідженням, що містить наукові положення та науково обґрунтовані результати у галузі науки кримінального процесу, та може бути рекомендована до разового публічного захисту в спеціалізованій вченій раді.

Доцент кафедри Підгородинська А.В. відзначила високий рівень дослідження, його ґрунтовність, високий рівень володіння здобувачем матеріалом. Відзначила, що робота Понурка Тараса Андрійовича «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України», подана на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» є завершеним та якісним дослідженням, що містить наукові положення та науково обґрунтовані результати у галузі науки кримінального процесу, та може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

Кандидат юридичних наук, доцент Мурзановська А.В. зазначила достатньо цікавий зміст дисертаційного дослідження, його ґрунтовність, високий рівень володіння здобувачем матеріалом. Відзначила, що робота Понурка Тараса Андрійовича «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України», подана на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» є завершеним та якісним дослідженням, що містить наукові положення та науково обґрунтовані результати у галузі науки кримінального процесу, та може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

Кандидат юридичних наук, доцент Волошина В.К. відзначила обґрунтованість та повноту викладених основних наукових положень та доцільність використання розроблених практичних рекомендацій. Порадила звернути увагу на необхідність подання сформованих автором пропозицій до законодавчого органу України задля впровадження результатів дисертації у законотворчу діяльність. Відмітила значну емпіричну базу і кількість публікацій дисертантки. Зазначила, що дисертаційне дослідження Понурка Тараса Андрійовича «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України», подане на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

Кандадит юридичних наук Завтур В.А. відзначив високий рівень дослідження, його ґрунтовність, високий рівень володіння здобувачем матеріалом. Порекомендував провести опитування серед суддів щодо доцільності внесення змін до КПК України, які пропонують дисертанткою. Зазначив, що робота Понурка Тараса Андрійовича «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

Доктор юридичних наук, професор Аленін Ю.П. констатував доцільність та слушність пропозицій та рекомендацій, відзначених у дисертаційному дослідженні. Зазначив, що дисертація Понурка Тараса Андрійовича «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», може бути рекомендована до разового публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

На основі результатів обговорення присутніх на засіданні вирішили запропонувати наступний

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації
Понурка Тараса Андрійовича «Особливості співробітництва з
Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за
спеціальністю 081 «Право»**

Обґрунтування вибору теми дослідження. Обґрунтування вибору теми дослідження зумовлене зростанням ролі міжнародного кримінального правосуддя в умовах глобалізації та посиленням значення міжнародних механізмів притягнення до відповідальності за найтяжчі злочини. У цьому контексті особливе місце посідає Міжнародний кримінальний суд як постійно діючий орган, юрисдикція якого поширюється на злочини геноциду, злочини проти людяності, воєнні злочини та злочин агресії. Ефективність діяльності МКС значною мірою залежить від належного рівня співробітництва з боку держав, оскільки він не має власних примусових механізмів виконання процесуальних рішень. Відтак дослідження особливостей такого співробітництва у національному кримінальному процесі набуває ключового значення.

Актуальність теми також обумовлена сучасними викликами, що постали перед Україною у зв'язку з повномасштабним вторгненням та необхідністю ефективного розслідування воєнних злочинів. У цих умовах взаємодія національних правоохоронних органів з МКС стає практично значущим інструментом забезпечення невідворотності покарання. Водночас чинне

кримінальне процесуальне законодавство України лише частково врегульовує питання такого співробітництва, що зумовлює наявність прогалин, колізій і потребує їхнього наукового осмислення та вдосконалення.

Крім того, вибір теми дослідження зумовлений недостатнім рівнем наукової розробленості окремих аспектів співробітництва з МКС у межах кримінального процесу. Зокрема, потребують глибшого аналізу процесуальні форми виконання прохань МКС, гарантії прав учасників кримінального провадження, а також співвідношення норм національного законодавства із положеннями Римського статуту. Це обумовлює необхідність комплексного дослідження, спрямованого на формування теоретичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів співробітництва у цій сфері.

Проблематикою співробітництва України та МКС переймалися такі вчені, як Н. Антонюк, А. Васюренко, М.В. Грушко, В.В. Гутник, О.М. Дроздов, О.В. Дроздова, О.В. Касинюк, А.В. Колесніков, І. Мудра, М.О. Невінчаний, Д.Г. Самойлюк, А.С. Славко, М.І. Смирнов, А.О. Тимофеев, Є.В. Щербань, Б.В. Щук, Я.Т. Яворський та інші. Поряд з цим переважна більшість робіт вітчизняних науковців стосується або особливостей імплементації Римського статуту, або аналізу окремих форм співробітництва України та Міжнародного кримінального суду, проте комплексний аналіз вказаної проблеми не проводився. Такий висновок також підтверджується і аналізом зарубіжної наукової літератури, де аналіз специфіки діяльності МКС досліджується досить ґрунтовно ще з моменту заснування відповідної судової установи. Це вказує на необхідність проведення доктринального дослідження особливостей здійснення співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження узгоджується із засадничими положеннями, визначеними в Комплексному стратегічному плані реформування органів правопорядку як частини сектора безпеки і оборони України на 2023–2027 роки, схваленому Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023, та виконано в межах плану науково-дослідної роботи кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія» «Кримінальні процесуальні та кримінологічні механізми забезпечення соціально-політичної стабільності в умовах воєнних та поствоєнних трансформацій» у межах виконання теми науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Соціально-політична стабільність у період воєнних та поствоєнних трансформацій: правові, економічні, гуманітарні, інноваційно-технічні можливості в цифрову еру» на 2026–2030 роки, що підтверджує актуальність та цінність таких напрацювань. Тему дисертації затверджено рішенням вченої ради Національного університету «Одеська юридична академія» від 09 листопада 2022 року, протокол № 2.

Мета і завдання дослідження. Метою даного дисертаційного дослідження є вивчення особливостей співробітництва з Міжнародним кримінальним судом

у кримінальному процесі України, а також формулювання науково обґрунтованих пропозицій змін до чинного кримінального процесуального законодавства України.

Для досягнення зазначеної мети у дисертації вирішувалися такі **завдання**:

- дослідити історичний розвиток інституту міжнародної кримінальної юстиції;
- встановити значення та завдання Міжнародного кримінального суду;
- проаналізувати основні форми та засади співробітництва держав з Міжнародним кримінальним судом;
- вивчити загальні умови міжнародного співробітництва між Україною та Міжнародним кримінальним судом;
- дослідити специфіку затримання та застосування запобіжних заходів Україною відносно особи на прохання Міжнародного кримінального суду;
- встановити особливості передачі особи до Міжнародного кримінального суду;
- охарактеризувати інші форми співробітництва за запитом Міжнародного кримінального суду та за запитом України;
- сформулювати пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства в частині здійснення співробітництва з Міжнародним кримінальним судом.

Об'єктом дослідження є правовідносини, що виникають у процесі співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

Предметом дослідження є співробітництво з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових, спеціально-юридичних та міждисциплінарних методів наукового пізнання, застосування яких зумовлене метою та завданнями роботи. Діалектичний метод дослідження використано для встановлення сутності Міжнародного кримінального суду як судової установи (п. 1.2), його завдань (п. 1.2), форм співробітництва з державами (п. 1.3) тощо. Історико-правовий метод дозволив дослідити генезис і еволюцію інституту міжнародної кримінальної юстиції (п. 1.1). Метод системно-структурного аналізу дозволив розробити авторську структуру Частини 9 «Міжнародне співробітництво та судова допомога» Римського статуту (п. 1.3). Формально-юридичний (догматичний) метод використано при аналізі змісту правових норм КПК України, який стосується особливостей співробітництва між Україною та Міжнародним кримінальним судом (п.п. 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2). Порівняльно-правовий метод використано для зіставлення нормативних положень чинного кримінального процесуального законодавства України та положень Римського статуту Міжнародного кримінального суду (п.п. 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2). Метод правового моделювання застосовано для розроблення пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання в частині затримання (п. 2.2) та передачі (п. 2.3) особи на прохання Міжнародного кримінального суду тощо.

Теоретичною основою дисертаційного дослідження виступають наукові розробки українських вчених у галузі кримінального права, процесу, міжнародного кримінального права, міжнародного гуманітарного права, а також наукові роботи зарубіжних вчених, які стосуються особливостей діяльності Міжнародного кримінального суду.

Нормативну базу дисертаційного дослідження складають Кримінальний процесуальний кодекс України, Римський статут Міжнародного кримінального суду, інші закони та підзаконні нормативно-правові акти.

З огляду на специфіку дисертаційного дослідження основу емпіричної бази даної наукової роботи складають вироки та рішення Міжнародного кримінального суду та Апеляційної палати міжнародного кримінального суду.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим у науці кримінального процесуального права комплексним дослідженням особливостей співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі України.

За результатами дисертаційного дослідження отримано наступні результати, що мають наукову новизну:

вперше:

- доведено існування презумпції обґрунтованості прохань Міжнародного кримінального суду, відповідно до якої клопотання прокурора, які подаються до слідчого судді чи суду на виконання прохань МКС, не потребують додаткової аргументації та в задоволенні яких не може бути відмовлено лише з причин їхньої необґрунтованості, адже в такому випадку слідчий суддя робить неможливим виконання міжнародних зобов'язань, взятих на себе Україною перед МКС;

- запропоновано класифікувати норми Частини 9 «Міжнародне співробітництво та судова допомога» Римського статуту на наступні групи: 1) норми, що регулюють загальні умови здійснення міжнародного співробітництва між Міжнародним кримінальним судом та державами; 2) норми, які стосуються виключно порядку передачі особи до суду; 3) норми, які стосуються виключно порядку здійснення інших форм співробітництва; 4) норми, які стосуються порядку здійснення всіх форм міжнародного співробітництва; 5) норми, які регулюють порядок здійснення консультацій під час міжнародного співробітництва;

- аргументовано необхідність виключення слідчого судді як суб'єкта, уповноваженого на прийняття заяв від осіб про тимчасове звільнення, щодо яких застосовано запобіжні заходи на прохання Міжнародного кримінального суду, та забезпечення передачі таких заяв одразу прокурору;

- доведено необхідність уточнення процедури, передбаченої ст. 626 КПК України, з метою надання можливості використання відомостей, отриманих за запитом (проханням) до Міжнародного кримінального суду, в іншому кримінальному провадженні, проте лише на підставі ухвали слідчого судді та лише в провадженні щодо злочинів, що підпадають під юрисдикцію

Міжнародного кримінального суду, або інших тяжких і особливо тяжких злочинів;

- обґрунтовано необхідність внесення змін до Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» задля забезпечення негайного та безумовного застосування заходів безпеки на підставі прохань Міжнародного кримінального суду;

удосконалено:

- положення щодо можливості здійснення співробітництва між Міжнародним кримінальним судом та центральними органами України дипломатичним шляхом із залученням Міністерства закордонних справ України для організації такого співробітництва;

- гарантії забезпечення права на захист особи при застосуванні щодо неї запобіжних заходів на прохання Міжнародного кримінального суду шляхом нормативного закріплення обов'язкової участі захисника у розгляді відповідних клопотань на території України;

- позиція щодо необхідності доповнення КПК України статтею, яка буде регламентувати особливості здійснення консультації з Міжнародним кримінальним судом та порядок розгляду одночасних прохань;

- положення щодо визначення переліку процесуальних дій, які можуть виконуватися на території України на прохання Міжнародного кримінального суду, до яких належать: 1) розшук особи; 2) проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, у тому числі проведення допитів осіб, відносно яких надійшло прохання від МКС; 3) вручення документів; 4) накладення арешту на майно або застосування інших заходів забезпечення кримінального провадження (наприклад, тимчасовий доступ до речей і документів); 5) застосування заходів безпеки до свідків, потерпілих та інших осіб; 6) здійснення інших процесуальних дій, про які йдеться в проханні МКС та які є допустимими відповідно до чинного кримінального процесуального законодавства;

набуло подальшого розвитку:

- доктринальні положення щодо факторів становлення та розвитку міжнародної кримінальної юстиції, серед яких виділено: 1) розвиток міжнародного кримінального права, яке має формувати конкретний перелік правопорушень та буде містити відповідні санкції за їхнє вчинення; 2) міжнародний характер таких правопорушень, негативні наслідки яких мають стосуватися не інтересів окремих держав чи їхніх громадян, а міжнародного порядку; 3) системний характер правопорушень, що вказує на необхідність функціонування постійно діючих органів, які б розглядали такі правопорушення;

- уявлення про вплив політичних чинників на діяльність тимчасових міжнародних трибуналів та судів та доведено доцільність створення саме постійно діючих судових установ (на прикладі Міжнародного кримінального суду), що буде гарантувати вищу неупередженість та незалежність суддів;

- положення щодо типового клопотання прокурора до слідчого судді про застосування до особи тимчасового арешту за запитом МКС, яке повинно містити: 1) короткий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, у якому обвинувачується особа; 2) правову кваліфікацію кримінального правопорушення; 3) посилання на прохання про арешт, у якому МКС просить арештувати особу, а також посилання на ордер на арешт, який обов'язково додається разом з таким проханням;

- позиція, відповідно до якої відомості, отримані від Міжнародного кримінального суду, можуть бути використані як докази в кримінальному провадженні, адже судді здійснюють оцінку допустимості доказів з точки зору недопущення порушення та обмеження прав особи в процесі збирання таких доказів навіть у випадку, якщо відповідні відомості були отримані уповноваженими особами іншої держави в порядку виконання прохання Міжнародного кримінального суду.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертації висновки можуть бути використані в:

- науково-дослідній роботі – для подальших наукових досліджень особливостей співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі;

- правотворчій діяльності – для удосконалення нормативної регламентації співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі;

- правозастосовній діяльності – для забезпечення єдності у застосуванні положень кримінального процесуального законодавства у процесі співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі;

- навчальному процесі – при викладанні дисципліни «Кримінальний процес», а також спеціальних курсів «Права людини у сфері кримінальної юстиції», «Сучасні проблеми кримінального та кримінально-процесуального права», «Актуальні питання сучасного кримінального провадження», «Міжнародне співробітництво у кримінальному процесі» та ін. (Акт впровадження Національного університету «Одеська юридична академія» від 15 травня 2026 року).

Особистий внесок здобувача. Викладені в дисертації положення, які виносяться на захист, розроблені автором особисто.

Апробація результатів дисертації. Положення та висновки дисертаційного дослідження обговорювалися під час засідання кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія». Основні результати дослідження були оприлюднені на: міжнародній науково-практичній конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень» (м. Одеса, 19 травня 2023 року); міжнародній науково-практичній конференції «Theoretical foundations of law, public management and practice of their application» (м. Рига, 25-26 грудня 2024 року); міжнародній науково-практичній конференції «Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час» (м. Одеса, 16 травня 2025 року);

міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми юридичної науки та практики у воєнний період» (м. Львів, 10 жовтня 2025 року); міжнародній науково-практичній конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика» (м. Одеса, 11 листопада 2025 року); міжнародній науково-практичній конференції «Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права» (м. Львів, 5 грудня 2025 року).

Публікації. Основні положення дисертаційного дослідження відображено у десяти публікаціях, у тому числі в чотирьох статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, а також шести тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Список публікацій здобувача, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації

Публікації, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Понурко Т.А. Нюрнберзький та Токійський трибунали як передумова створення Міжнародного кримінального суду. Правові новели. 2024. № 23. С. 611-617.
2. Понурко Т.А. Класифікація форм співробітництва держав з Міжнародним кримінальним судом відповідно до положень Римського статуту. Право і суспільство. 2024. № 4. С. 896-900.
3. Понурко Т.А. Затримання особи на території України на прохання Міжнародного кримінального суду. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 11. С. 515-518.
4. Понурко Т.А. Застосування до особи запобіжного заходу на прохання Міжнародного кримінального суду. Право та державне управління. 2025. № 4. С. 295-300.

Список публікацій здобувача, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації та додатково відображають її наукові результати

1. Понурко Т. А. Співпраця України з Міжнародним кримінальним судом: проблемні питання та перспективи удосконалення взаємодії / Т. А. Понурко. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів ХХІ століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. Т. 2. С. 356-359.
2. Понурко Т.А. Особливості тимчасового звільнення особи, стосовної якої надійшло прохання про передачу від Міжнародного кримінального суду, відповідно до КПК України. International scientific conference “Theoretical foundations of law, public management and practice of their application” : conference proceedings (December 25–26, 2024. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 422-425.

3. Понурко Т. А. Особливості забезпечення збереження доказів для міжнародного кримінального суду. Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 16 трав. 2025 р.) : у 2 т. / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Фенікс, 2025. Т. 1. С. 635-636.

4. Понурко Т.А. Розмежування процедури екстрадиції та видачі особи на прохання Міжнародного кримінального суду. Актуальні проблеми юридичної науки та практики у воєнний період : Міжнародна науково-практична конференція. Міжнародний економіко- гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, 10 жовтня 2025 р. Львів Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 250-253.

5. Понурко Т.А. Доступ особи, яку було затримано на прохання Міжнародного кримінального суду, до кваліфікованої правової допомоги відповідно до КПК України. Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кременчук, 5 грудня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 211-213.

6. Понурко Т. Особливості ратифікації Римського статуту Україною / Т. Понурко. Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р.=Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice : Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеск. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеск. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. С. 401-404.

Характеристика особистості здобувача. Понурко Тарас Андрійович має вищу юридичну освіту. У 2022 році закінчив Національний університет «Одеська юридична академія». Наразі працює заступником декана факультету адвокатури та антикорупційної діяльності, а також викладачем кафедри кримінального права, процесу та криміналістики на умовах погодинної оплати праці Міжнародного Університету.

Особистий внесок здобувача. Викладені в дисертації положення, які виносяться на захист, розроблені автором особисто.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана сучасною науковою мовою, стиль викладання відповідає прийнятному у науковій літературі й забезпечує легкість та доступність сприйняття наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження.

Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора

філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами).

Загальний висновок. Враховуючи викладене вважаємо, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Понурка Тараса Андрійовича на тему: «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі», відповідає спеціальності 081 «Право», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами) та **рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».**

У результаті відкритого голосування учасники засідання фахового семінару в кількості 14 осіб подали голоси «за». Ніхто із учасників фахового семінару не проголосував «проти» рекомендації дисертаційної роботи Понурка Тараса Андрійовича до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді. Науковий керівник Смирнов М.І. участі в голосуванні не приймав.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про дисертаційне дослідження Понурка Тараса Андрійовича на тему: «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі», представленій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Понурка Тараса Андрійовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами).

3. Рекомендувати дисертацію Понурка Тараса Андрійовича на тему: «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у кримінальному процесі», до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

4. Запропонувати Вченій раді склад наступний разової спеціалізованої вченої ради для проведення публічного захисту:

Голова: завідувачка кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор Аркуша Лариса Ігорівна;

Рецензент: доцент кафедр кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент Підгородинська Анастасія Вікторівна;

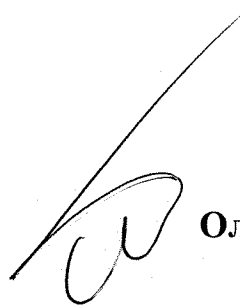
Рецензент: доцент кафедр кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент Завтур Віктор Андрійович.

Офіційний опонент: завідувачка кафедри кримінального процесу та криміналістики Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор Тетерятник Ганна Костянтинівна;

Офіційний опонент: доцент кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, к.ю.н., професор Туманянц Ануш Робертівна

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 14; проти – немає; утримались – немає; науковий керівник участі у голосуванні не приймав.

Головуючий на засіданні,
завідувач кафедри кримінального
процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»,
доктор юридичних наук, професор

Олександр ТОРБАС